

Związek prywatnej praktyki z kompetencjami zawodowymi studentów 4-letniego Studium Psychoterapii Integratywnej

Psychoterapeuci, którzy w procesie szkolenia zawodowego uzyskują rzeczywiste kompetencje, chcą utrzymywać się z wykonywania swojego zawodu. Wkładają entuzjazm, czas, wysiłek i pieniądze by nauczyć się skutecznie leczyć ludzi z zaburzeń i pomagać im w problemach psychicznych.

Prywatna praktyka jest rzetelnym i bezlitosnym sprawdzianem umiejętności zawodowych. To nie jest placówka NFZ, gdzie pacjenci nie wybierają psychoterapeuty, ani, tym bardziej nie jest to placówka leczenia zamkniętego, gdzie pacjent nawet nie może uciec przed terapeutą. Tu pacjenci przychodzą do tych psychoterapeutów, którzy oferują im skuteczną i wymierną interwencję, szanują i rozumieją. Jeśli psychoterapeuta jest nieskuteczny, pacjent więcej nie przyjdzie. A gabinet takiego psychoterapeuty wkrótce upadnie. Ale jeśli psychoterapeuta jest skuteczny – pacjent będzie kontynuował psychoterapię i chętnie poleci swojego psychoterapeutę znajomym. Tak buduje się prywatna praktyka psychoterapeutyczna oparta na reputacji.

Część psychoterapeutów wybiera taką właśnie drogę zawodową i podejmuje szkolenie, które jest może bardziej wymagające niż inne, ale rokuje, że z każdym rokiem szkolenia, będą mieli coraz więcej do zaoferowania swoim pacjentom. Dlatego też można się spodziewać, że kandydaci na psychoterapeutów, zainteresowani otwarciem w przyszłości własnego gabinetu, przed podjęciem decyzji o wyborze placówki szkolącej w zawodzie psychoterapeuty, będą chcieli poznać rzetelne dane na temat skuteczności szkolenia i przygotowaniu do pracy na wolnym rynku.

Poniżej przedstawiamy dane pochodzące z corocznych badań nad skutecznością szkolenia prowadzonych w Polskim Instytucie Psychoterapii Integratywnej.

Tabela 1. Odsetek studentów Studium i PROFI* prowadzących prywatne gabinety psychoterapeutyczne (dane z grudnia roku 2011).

Rok kształcenia	I	II	III	IV	V	VI	VII
% osób prowadzących prywatną praktykę	15,0%	55,6%	75%	82,4%	100%	100,0%	100,0%

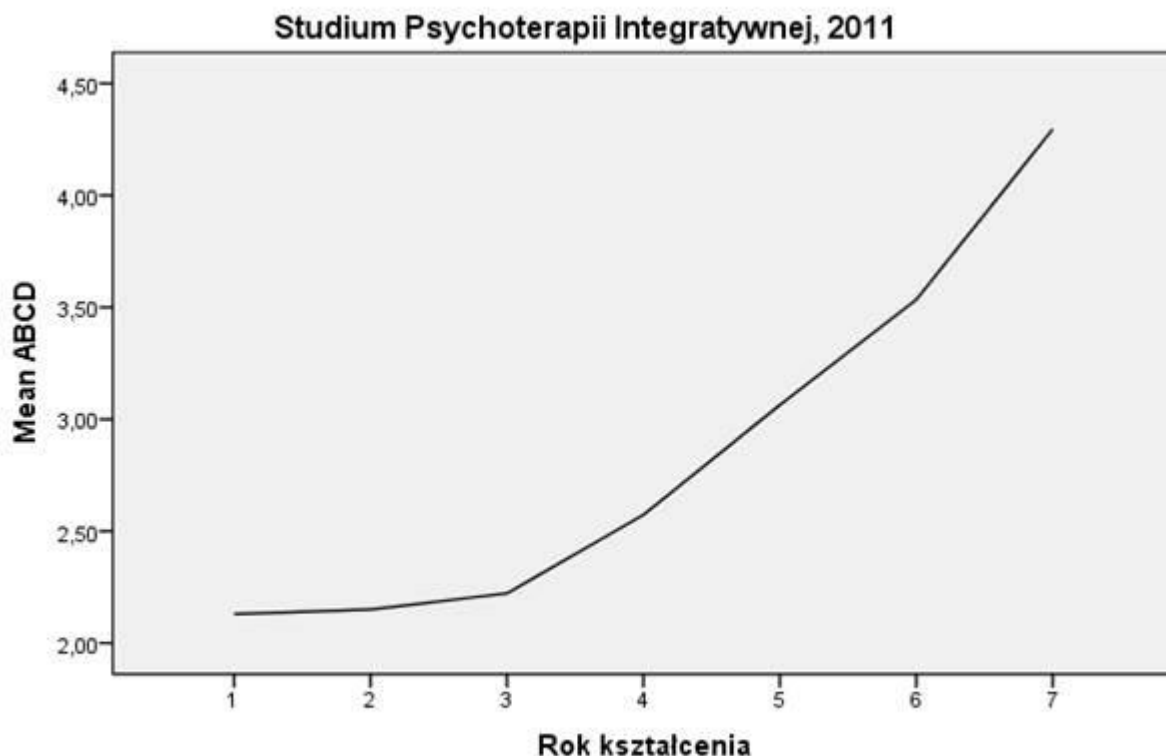
Po 1 roku nauki 15% studentów ma prywatną praktykę psychoterapeutyczną, na koniec II roku ponad połowa studentów prowadzi gabinet psychoterapeutyczny. Z każdym rokiem szkolenia więcej uczestników decyduje się na złożenie prywatnego gabinetu, tak że po 5 latach wszyscy już prowadzą swoje gabinety.

Zakładanie gabinetów przez adeptów psychoterapii powinno iść ze wzrostem ich kompetencji zawodowych. W Instytucie rozwój kompetencji zawodowych jest skrupulatnie oceniany i monitorowany za pomocą obiektywnych narzędzi. Poniższy wykres ukazuje średnią 27 kompetencji zawodowych psychoterapeutów w poszczególnych latach szkolenia.

Te kompetencje zostały wytypowane na podstawie badań nad skutecznością psychoterapii. (Dane dotyczą grudnia roku 2011, czyli momentu zakończenia kolejnego roku nauki przez 92 studentów 7 lat).

Rycina 1.

Średni poziom kompetencji psychoterapeutycznych w kolejnych latach szkolenia

Na podstawie ocen sesji terapeutycznej przez superwizorów.

Zakres oceny: 0-6

Ocena 3 oznacza poziom umiejętności praktycznych wymagany do Certyfikatu Psychoterapeuty I stopnia (czyli opartego na wymogach Polskiej Rady Psychoterapii i Ministerstwa Zdrowia). Jak wskazuje wykres, ten poziom zwykle jest osiągnięty na V roku nauki.

Można zauważyć, że średnia kompetencji systematycznie wzrasta, uzyskując najwyższy poziom w VI-VII roku nauki.

Stosunkowo wysokie wyniki osiągnięte pod koniec pierwszego roku mogą mieć źródło zarówno w sposobie szkolenia w Instytucie jak i w procesie doboru kandydatów na Studium, gdzie na jedno miejsce aspirują 2-3 osoby, magistry nauk społecznych lub humanistycznych (wyjątkowo innych). Kryteriami kwalifikacyjnymi w Instytucie są predyspozycje osobowościowe, inaczej niż w sporej części innych szkół psychoterapii, gdzie wymaga się jedynie np. dyplomu psychologii albo medycyny czy szkolenia w psychologii klinicznej. Dlatego więc nie można z badań nad studentami Instytutu wnioskować, że uczestnicy innej szkoły, kwalifikowani na podstawie formalnych kryteriów, np. na faktu ukończenia studiów zawierających 30 godzin psychologii**, lub specjalizacji w psychiatrii czy psychologii klinicznej, też by uzyskali tak dobre wyniki.

Przykładem kompetencji psychoterapeuty, wywiezionej z badań naukowych, są cechy opisane przez znanego klinicystę i naukowca, twórcę kierunku psychoterapeutycznego zwanego Client Centered Therapy - Carla Rogersa, oraz cechy pokrewne. Czyli nieudawana życzliwość, autentyczność, kongruencja, szacunek wobec pacjenta, profesjonalizm, akceptacja.

Rycina 2.

Zmiany kompetencji tzw. Rogeriańskich w trakcie szkolenia.

Takie kompetencje osobowościowe, na poziomie wymaganym do Certyfikatu Psychoterapeuty I stopnia, studenci Instytutu osiągają na II roku Studium. Natomiast poziom Certyfikatu Psychoterapeuty Zaawansowanego w zakresie cech „Rogeriańskich” osiągają zwykle na V roku szkolenia.

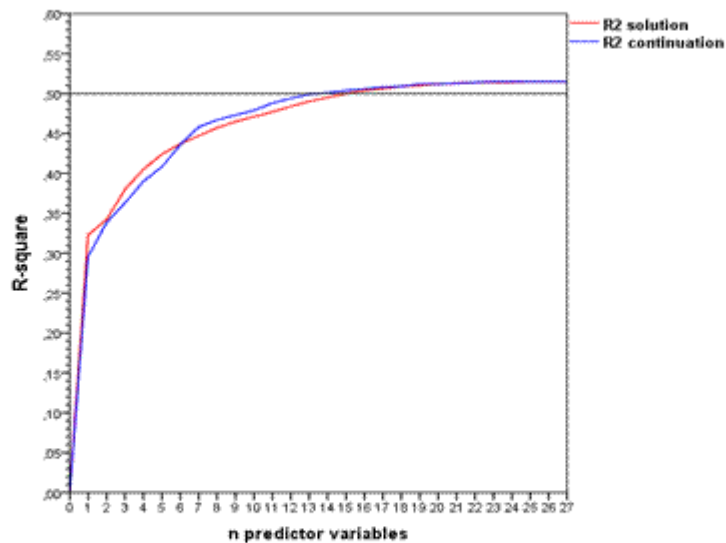
Zbadaliśmy także, w jakim stopniu poziom kompetencji psychoterapeuty pozwala prognozować jego skuteczność. Te pionierskie badania prowadzimy od 4 lat. Sprawdzamy w nich co rzeczywiście sprawia, że psychoterapeuci skutecznie leczą swoich pacjentów.

Kompetencje psychoterapeutyczne zostały sformułowane i opracowane na przestrzeni ostatnich lat przez kadrę Instytutu, na podstawie obserwacji klinicznych, modelu teoretycznego psychoterapii MetaSystemowej oraz wyników dotychczasowych badań naukowych na ten temat.

W oparciu o wspomniane wyżej badanie, gdzie pacjenci oceniali swoich psychoterapeutów dowiedzieliśmy się, że z ponad 50% pewnością możemy przewidzieć czy pacjent znajdzie rozwiązanie zgłaszanego problemu i czy będzie chciał kontynuować psychoterapię u danego psychoterapeuty, znając jego poziom 27 kompetencji. Ilustruje to poniższy wykres zaczerpnięty z analizy statystycznej. Tu będzie nas interesować, że im pełniejszy znamy „komplet” kompetencji terapeuty, tym trafniej możemy przewidywać skuteczność psychoterapeuty.

Rycina 3.

Predictability of "solution finding" and "staying in psychotherapy".
R² for 1, ..., 27 predictors proposed by the stepwise linear regression.

Podsumowując: **uczestnicy Studium Psychoterapii Integratywnej w Polskim Instytucie Psychoterapii Integratywnej, im bardziej są zaawansowani w szkoleniu, tym częściej prowadzą prywatną praktykę psychoterapeutyczną, i po 5 latach wszyscy mają swoje gabinety.**

Otwieranie gabinetów idzie w parze z udokumentowanym wzrostem naukowo dowiedzionych kompetencji psychoterapeutycznych.

**PROFI jest podyplomowym kształceniem psychoterapeutów prowadzącym do Certyfikatu Psychoterapeuty Zaawansowanego (kompatybilnego z wymogami European Certificate of Psychotherapy), dostępnym wyłącznie dla absolwentów Studium Psychoterapii Instytutu.*

***Takie nieuzasadnione naukowo kryteria sformułowało Ministerstwo Zdrowia i stosuje NFZ.*

Milena Karlińska-Nehrebecka